Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie (CARAP)

Evaluatieverslag 2022

Secretariaat:

CAOP
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13
Telefoon: 070 - 376 5746
E-mail: info@carap.nl

1. Inleiding

Voor u ligt het evaluatieverslag van de Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie (CARAP, hierna: de commissie) over het jaar 2022. Met het aanbieden van dit verslag geeft de commissie uitvoering aan het bepaalde in artikel 16 van het instellingsbesluit van de commissie van 24 september 2021, nr. 3563540, Stcrt. van 3 november 2021, nr. 44386 (hierna: het instellingsbesluit). In dit verslag zal de commissie kort terugblikken op het afgelopen jaar. Dit doet zij aan de hand van cijfers. Daarnaast zal zij, deels aan de hand van de cijfers, aandacht besteden aan haar taakvervulling en enkele tendensen en bevindingen presenteren.

2. Algemeen

De commissie is door de Minister van Justitie en Veiligheid bij voornoemd instellingsbesluit ingesteld. Zij is krachtens dat besluit belast met de behandeling van adviesaanvragen van (gewezen) ambtenaren van de politie en/of de politieorganisatie over verzoeken tot vergoeding van restschade als gevolg van een beroepsziekte op grond van de Richtlijn aanpak dossiers restschade, versie 0.6, en de Tijdelijke beleidsregel afhandeling restschade politie, na de inwerkingtreding daarvan. De commissie brengt over de aan haar voorgelegde adviesaanvragen schriftelijk advies uit aan het bevoegd gezag als bedoeld in artikel 1 van het Besluit algemene rechtspositie politie (hierna: het Barp).

Bij brief van 21 juli 2022 aan de commissie heeft de Minister van Justitie en Veiligheid de commissie in aanvulling op voornoemd besluit specifiek verzocht om: 1) in de aan haar voorgelegde geschillen inzake restschadezaken een advies te geven of het voorstel voor de minnelijke schikking naar het oordeel van de commissie alles overwegende redelijk en billijk is; 2) aan partijen concrete voorstellen te doen indien de commissie mogelijkheden ziet om tot een alternatieve oplossing te komen. Hiermee is de bevoegdheid van de commissie ruimer geworden dan de bevoegdheid die haar bij voornoemd besluit is verleend.

De procedure bij de commissie is beschreven in de werkwijze van de commissie van 2 september 2021. Deze werkwijze is na overeenstemming in het Centraal Georganiseerd Overleg Politie (CGOP) door de commissie vastgesteld.

3. Samenstelling van de commissie en het secretariaat

De commissie was in 2022 als volgt samengesteld:

de heer mr. J. Sap (onafhankelijk voorzitter)
de heer mr. A.D. Heil (lid op voordracht van de politie)
de heer prof. dr. R.A.A.G.M. van Raak (lid op voordracht van de politievakorganisaties)

De commissie werd ambtelijk ondersteund door het Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP) te Den Haag. Het secretariaat is belast met alle handelingen die noodzakelijk zijn voor een goed verloop van de adviesprocedure alsmede de schriftelijke afhandeling van de adviesaanvragen.

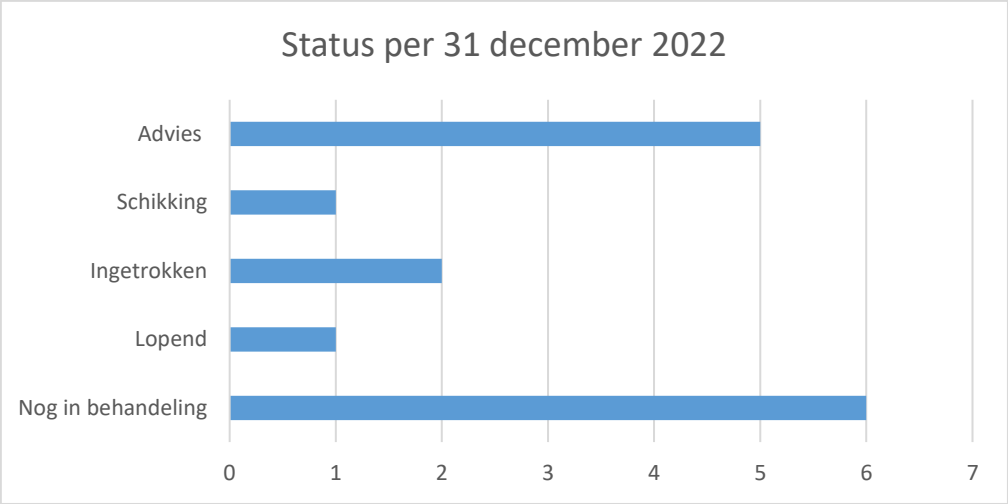
Het secretariaat werd gevoerd door:

mevrouw mr. F.J.E.M. Faut (juridisch adviseur-secretaris)
mevrouw A. Jansen (projectmedewerker tot 1 april 2022)
mevrouw N. Buijze (projectmedewerker vanaf 1 april 2022)

4. Aantal adviesaanvragen en uitgebrachte adviezen

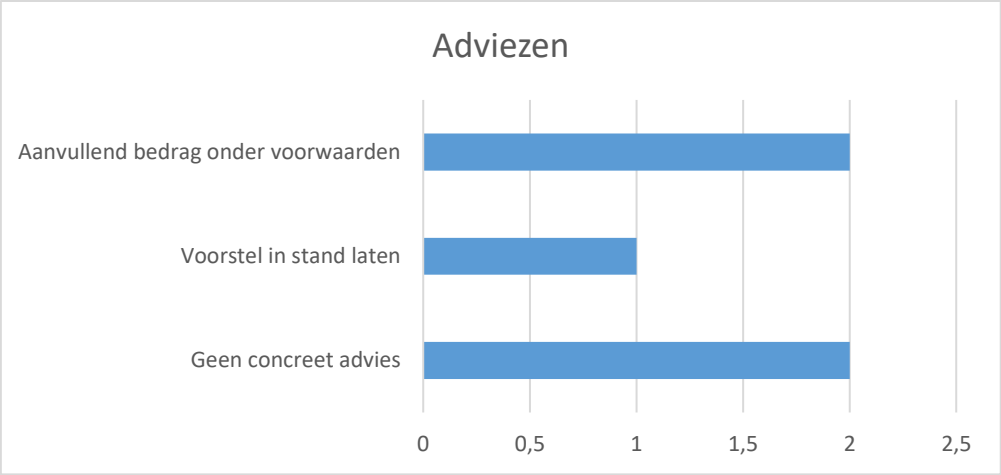
Algemeen
Op 1 januari 2022 bevatte de portefeuille van de commissie twee lopende adviesaanvragen. Gedurende het verslagjaar zijn dertien nieuwe adviesaanvragen ter behandeling aan de commissie aangeboden.

De commissie heeft in 2022 in vijf zaken een advies uitgebracht en in één zaak tijdens de hoorzitting een schikking tussen partijen bereikt. Twee adviesaanvragen zijn door de aanvrager ingetrokken. Eén zaak loopt ten tijde van het opstellen van dit verslag nog. In die zaak hebben partijen een deskundige ingeschakeld voor nader onderzoek. Die adviesaanvraag en zes andere adviesaanvragen, die laat in 2022 zijn ingediend, worden in 2023 (verder) behandeld en in het evaluatieverslag van 2023 meegenomen.

Adviezen
In de eerste adviesaanvragen heeft de commissie aan het bevoegd gezag advies uitgebracht hoe in de voorgelegde zaken uitvoering te geven aan de toepasselijke wet- en regelgeving, in het bijzonder in relatie tot artikel 54a, eerste lid, van het Barp. Na de uitbreiding van haar taak bij brief van 21 juli 2022 van de Minister van Justitie en Veiligheid, heeft de commissie aan het bevoegd gezag in de daaropvolgende adviesaanvragen advies uitgebracht of het door de politie gedane voorstel tot minnelijke schikking naar het oordeel van de commissie alles overwegende redelijk en billijk is en aan partijen concrete voorstellen gedaan om tot een definitieve oplossing van het geschil te komen. Naar aanleiding van de uitgebreide bevoegdheid van de commissie zijn de aanvragers in de eerste adviesaanvragen op verzoek van het bevoegd gezag in de gelegenheid gesteld om hun aanvraag ter herbeoordeling aan de commissie voor te leggen.

De commissie heeft het bevoegd gezag in twee adviesaanvragen geadviseerd om aan de betrokken ambtenaar onder voorwaarden een aanvullend bedrag aan restschade te voldoen. De commissie heeft in één adviesaanvraag geadviseerd om het voorstel van de politie in stand te laten. In twee zaken heeft de commissie geen concreet, op de zaak betrekking hebbend advies gegeven, omdat de zaken niet naar aanleiding van de uitgebreide bevoegdheid ter herbeoordeling aan haar zijn voorgelegd.

Hoorzittingen
In 2022 zijn vijf hoorzittingen belegd. Vier daarvan waren fysiek op locatie en één was digitaal, in verband met de van overheidswege geldende regels rondom Corona. In twee zaken heeft de commissie de zaak schriftelijk afgedaan, omdat een hoorzitting haars inziens geen toegevoegde waarde had. Twee zaken zijn ingetrokken alvorens de commissie kon overgaan tot het plannen van een hoorzitting.

Spoedprocedures
In 2022 zijn er geen spoedprocedures geweest.

Besluit bevoegd gezag
Het bevoegd gezag heeft de commissie in één zaak overeenkomstig het bepaalde in artikel 13, tweede lid, van het instellingsbesluit laten weten een besluit te hebben genomen dat afwijkt van het advies van de commissie. Het betrof hier een van de eerste adviesaanvragen.

Beroep en hoger beroep
Voor zover de commissie bekend, is in geen zaak beroep of hoger beroep ingesteld naar aanleiding van een op advies van de commissie door het bevoegd gezag genomen besluit.

5. Doorlooptijd adviesaanvragen

De commissie streeft ernaar om binnen zes weken na de hoorzitting advies uit te brengen aan het bevoegd gezag over de afhandeling van een aan haar voorgelegde adviesaanvraag.

In de zaken die tot een advies hebben geleid heeft de commissie binnen de genoemde termijn advies uitgebracht. In één zaak is deze termijn met enkele dagen overschreden en in één zaak – in verband met de zomervakantieperiode – met een kleine twee weken.

6. Tendensen en overige bevindingen

Na haar instelling in het najaar van 2021, is de commissie in januari 2022 gestart met het behandelen van de eerste adviesaanvragen. In die aanvragen werd zij meteen geconfronteerd met een principiële vraag over de verrekening van de restschade met het eerder op grond van het Barp uitgekeerde smartengeld. Ook in latere zaken speelt dit punt bij voortduring. Het bevoegd gezag houdt vrij strak vast aan verrekening van het op grond van artikel 54a, eerste lid, van het Barp toegekende smartengeld met de restschade voor zover

het smartengeld een bedrag van € 75.000,00 overschrijdt. Het viel de commissie op dat dit een heikel punt was en is voor de betrokken ambtenaren. Zij hadden het gevoel dat in de restschadeprocedure op de eerdere toekenning van het smartengeld werd teruggekomen en dat zij reeds ontvangen bedragen moesten terugbetalen. Hoewel daarvan in formele (juridische) zin geen sprake is - er is immers sprake van verrekening - wordt het bedrag aan restschade soms zeer fors verminderd en daar stond niet altijd een welwillende afdoening van de materiële schade tegenover. De commissie heeft het bevoegd gezag in haar adviezen geadviseerd hoe aan dit punt van de verrekening uitvoering te geven en aangegeven dat verrekening enkel kan plaatsvinden met instemming van de betrokken ambtenaar. Tevens heeft de commissie geprobeerd een brug te slaan in deze problematiek, door te adviseren dat het totaal van uitkeringen, zowel rechtspositioneel als in het kader van de vaststelling van het bedrag aan restschade, betrokken moet worden en dat dit steeds van geval tot geval moet worden bekeken. De commissie heeft in de aan haar voorgelegde zaken soms schrijnende privésituaties aangetroffen, ook in financieel opzicht, waardoor de automatische verrekening van smartengeld van bijzondere hardheid zou getuigen.

Omdat de eerste adviezen van de commissie bij het bevoegd gezag op weerstand stuitten heeft, op haar verzoek, de commissie op 31 mei 2022 een gesprek gehad met een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag en het ministerie. Tijdens dat gesprek zijn over en weer ervaringen uitgewisseld. De commissie heeft het niet opvolgen van haar adviezen door het bevoegd gezag aan de orde gesteld. Ook heeft zij melding gemaakt van de vaak zakelijke en niet mensgerichte aanpak in de dossiers door medewerkers van het bevoegd gezag en het kennelijke bestaan van door het bevoegd gezag in interne richtlijnen neergelegd beoordelingskader voor de afdoening van zaken, waar zowel de commissie als de betrokken ambtenaren geen kennis van dragen. Het bevoegd gezag en het ministerie hebben de commissie er op hun beurt op gewezen dat het bevoegd gezag in de individuele zaken graag van de commissie een advies ontvangt of het gedane voorstel tot minnelijke schikking naar het oordeel van de commissie alles overwegende redelijk en billijk is en, indien mogelijk, een concreet voorstel voor de afhandeling van de zaak. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft dit verzoek aan de commissie, zoals reeds aangegeven, bij brief van 21 juli 2022 formeel bekrachtigd en het mandaat van de commissie uitgebreid. Dit heeft ertoe geleid dat de commissie in latere adviezen concreet heeft aangegeven op welke wijze en tegen betaling van welk aanvullend bedrag het geschil (definitief) kan worden beëindigd. Voor zover de commissie kan nagaan, wordt die lijn door het bevoegd gezag en de betrokken ambtenaren geaccepteerd.

Na het gesprek op 31 mei 2022 heeft de commissie een positieve ontwikkeling in de aanpak van de restschadezaken door het bevoegd gezag gesignaleerd. Het bevoegd gezag werd in de zaken en tijdens de hoorzittingen niet langer vertegenwoordigd door juristen van de afdeling Juridische Zaken, maar door een bedrijfsvoeringsspecialist verbonden aan de afdeling HRM. Dit resulteerde in een meer mensgerichte aanpak, waarbij aandacht was voor de situatie van de betrokken ambtenaren en waarbij, indien de zaak zich daarvoor leende, werd meegedacht over een eventuele oplossing van het geschil. De nadruk kwam daarbij meer te liggen op maatwerk in plaats van op cijfers, regels en juridische procedures. De commissie is blij met deze nieuwe aanpak van het bevoegd gezag en spreekt haar waardering uit voor de getoonde bereidheid het proces verder te optimaliseren. De commissie heeft ook de indruk dat deze nieuwe aanpak door de betrokken ambtenaren beter wordt ontvangen. Partijen staan niet langer lijnrecht tegenover elkaar, waardoor er wederzijds begrip ontstaat voor elkaars standpunten en ruimte wordt gecreëerd om onderling het gesprek aan te gaan.

Op 20 september 2022 heeft de commissie een gesprek gevoerd met twee ambtenaren van het ministerie van Justitie en Veiligheid, die de CARAP in hun portefeuille hebben. Tijdens dit gesprek zijn enkele bespreekpunten doorgenomen. Er is gesproken over de behoefte van het ministerie aan een periodieke informatievoorziening door de commissie. De commissie heeft op haar beurt de wens geuit om de adviezen te publiceren op het internet, zodat ook de betrokken ambtenaren kennis kunnen nemen van de

standpunten van de commissie en dit niet alleen is voorbehouden aan het bevoegd gezag. Op die manier wordt het principe van *equality of arms* gewaarborgd. De commissie heeft van de betrokken ambtenaren vernomen dat er momenteel wordt gewerkt aan de publicatie van de adviezen. Er wordt vanuit het ministerie gestreefd naar een zorgvuldige anonimisering van de adviezen, waardoor de publicatie even op zich laat wachten. De commissie benadrukt hierbij nogmaals het belang van een gelijk speelveld voor beide partijen en verzoekt het ministerie om aan de publicatie van de adviezen de hoogste prioriteit te geven, zodat de rechtszoekende ambtenaren binnen afzienbare tijd kennis kunnen nemen van de reeds gewezen adviezen van de commissie. Voor zover het de anonimisering van de adviezen betreft kan goed aansluiting worden gezocht bij de regels die bestaan bij de Rechtspraak.

Verder heeft de commissie op 13 december 2022 een gesprek gevoerd met een afvaardiging van de Ombudsfunctionaris Politie. Dit gesprek vond plaats op initiatief van de Ombudsfunctionaris Politie en had tot doel de Ombudsfunctionaris te informeren over de taken en werkzaamheden van de commissie.

7. Ten slotte

De commissie kijkt terug op een opbouwend en constructief eerste jaar sinds haar instelling. Zij heeft de indruk dat zowel politieambtenaren als het bevoegd gezag haar inmiddels goed weten te vinden, al hebben haar bij tijd en wijle signalen bereikt dat de communicatie vanuit de politie over het bestaan van de commissie op onderdelen beter kan. De commissie heeft zich gedurende de opstartfase een goed beeld kunnen vormen van de specifiek op politieambtenaren betrekking hebbende casuïstiek. Zij spant zich voor het komend jaar onverminderd in voor een adequate afhandeling van de adviesaanvragen met zorg voor de inhoudelijke kwaliteit en optimalisatie van het proces.

Den Haag, 6 april 2023

-o-o-o-